

24 januari 2021

GOED GELOVIG ZIJN

Bijbellezing: Hebreeën 11, vers 1 t/m 6

Wanneer geloof je nu goed? Wanneer is het voor God voldoende? Dat was een vraag die een jongere uit de oudste catechisatiegroep pasgeleden in de groep gooide. Stel je voor, dat je pas aan het einde van je leven er achter zou komen dat het eigenlijk helemaal niet met je geloof in orde zou zijn..., dan ben je te laat... Nou, deze vraag 'wanneer geloof je nu goed' wil ik als uitgangspunt voor de preek gebruiken. Misschien dat u of jij deze vraag ook wel kent. En als je deze vraag niet hebt, dan zou ik deze uiterst belangrijke vraag van deze jongere toch eens willen stellen aan u en aan jou: hoe zit het met je geloof? Hoe staat het ermee bij u, bij jou, ten opzichte van God?

Ik ga een aantal dingen vertellen. Drie dingen. Allemaal verschillende punten die allemaal een bepaalde blik geven op de vraag wanneer je geloof nu goed is.

Laten wij eerst eens – dat lijkt mij handig - met elkaar bekijken wat geloven nu precies is. De Hebreeënbrieffschrijver verwoordt het zo: *'Het geloof legt de grondslag voor alles waarop we hopen, het overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien.* Nou, dat klinkt als een soort definitie, maar als het een definitie was, dan zou het toch wat mager zijn, want ik hoor in deze definitie niets over God, over Jezus, over de Heilige Geest. Maar de Hebreeënbrieffschrijver wil volgens mij ook helemaal geen definitie geven, hij was toen hij schreef met totaal iets anders bezig. Hij was bezig om de lezers van zijn brief aan te moedigen en ook te waarschuwen om vol te houden, om niet bij de pakken neer te gaan zitten, maar om vooruit te kijken, ondanks alle tegenstand. Daarom spreekt de Hebreeënbrieffschrijver over het geloof: *'Wees zuinig op je geloof! Want dat geloof, waar je nu zo om gepest wordt en wat iedereen raar vindt..., dat geloof laat je verder kijken! Het geloof laat je hopen, verwachten, verlangen... Het geloof geeft je vertrouwen, geeft je hoop. Want niet alles wat je om je heen ziet, is het enige en is het belangrijkste. Nee, er is meer. Veel meer!*

Het geloof brengt je allereerst bij alles wat God aan ons heeft beloofd, bij alles wat God heeft beloofd en heeft gedaan en wat Hij nog zal gaan doen'. Als je gelooft, dan heb je dus een heel andere basis voor je leven. Niet: huisje, boompje, beestje. Of: een leuk leven, een gezond lichaam en veel plannen. Of: alleen maar ellende en narigheid en geen zicht op verbetering. Nee, de basis van je leven is *alles wat God heeft beloofd... en dat geeft je hoop, geeft je kracht, geeft je geluk.*

En vervolgens noemt de Hebreeënbrieffschrijver als aanmoediging een hele lange lijst van mensen die het door dat geloof hebben volgehouden. Want zij hielden zich steeds vast aan wat God had beloofd. Hun geloof liet hen daardoor verder kijken dan wat zij om zich heen zagen en wat zij meemaakten. Het geloof gaf hun hoop, gaf hun vertrouwen, gaf hun kracht. Nou – zo wil de Hebreeënbrieffschrijver vertellen: ik hoop zo dat het geloof ook jullie die kracht mag geven. Zoals bij Noach. Zoals bij Abraham. Zoals bij Mozes. Zoals bij Sara. Zoals bij Rachab. Noem al die mannen en vrouwen maar op. Zij konden door, ondanks alles. Zij hadden hoop, vertrouwen, verwachting, verlangen... door hun geloof!

Eh, maar de vraag was toch: wanneer geloof je nu goed...? Nou, bij geloven – dat is het eerste wat ik hiermee wil zeggen - bij het geloof gaat het er in eerste instantie niet om wat *jij* doet... maar om *wat God heeft gedaan en doet en zal gaan doen.* Er wordt niet gelijk iets van jou gevraagd of verwacht, wat je moet kunnen, of wat je moet weten, of doen, nee, bij geloven gaat het er allereerst om dat je heel goed in je opneemt wat *God* voor ons heeft gedaan en doet en zal gaan doen. Want als je dat in je opneemt, daar steeds aan denkt, dan krijg je hoop, dan zie je perspectief, dan begint het van binnen te borrelen, dan ga je

verlangen, dan krijg je kracht, dan blijf je ondanks alles vertrouwen. Dan gaat je geloof als vanzelf groeien! Kijk maar naar al die geloofsvoorbeelden uit heel de geschiedenis, zo zegt de Hebreeënbrieff.

Het gaat er in het geloof allereerst om wat God heeft gedaan en doet en zal gaan doen. Daarom vieren wij in de kerk elk jaar Kerst. En Pasen. En Hemelvaart. En Pinksteren. Om onszelf steeds maar weer in herinnering te brengen wat God heeft gedaan. Elke zondagmiddag spreken wij de geloofsbelijdenis uit, die begint met dat God de Schepper is. Dat God alles heeft gemaakt wat er is en dat God ook jouw en mijn leven heeft gemaakt. Dat Hij je leven heeft bedacht en gewild. En steeds weer zingen wij erover dat Jezus in al zijn betrokkenheid op ons mens is geworden zoals wij en dat Hij ons heeft bevrijd van de zonde, van ons falen, van de duivel, van de dood zelfs. En steeds horen wij weer van die toekomst die God heeft bedoeld, dat Hij alles nieuw zal maken. In de kerk hebben wij het steeds over Gods beloften. Wij 'overdenken Gods beloften', zo noemen wij dat plechtig. Gods beloften. God Die heeft beloofd: je bent van Mij, Ik houd je vast, want Ik ben je Schepper! En Jezus Die heel jouw leven, met alle vlekken en plekken, tot Zijn leven wil maken en vol van Hemzelf maken. En de Heilige Geest Die jou wil helpen om je leven samen met God te leven en jou leven helemaal nieuw wil maken. En Gods toekomst die eraan staat te komen en waar je in mag delen, omdat Jezus met Zijn leven en sterven Gods nieuwe toekomst voor jou heeft geopend. Dat zijn allemaal beloften, allemaal woorden die je steeds weer in je op moet nemen... omdat niet jij zoveel moet doen... maar omdat God alles voor je heeft gedaan wat nodig is en omdat God heeft beloofd dat Hij nog lang niet klaar is... er komt nog een prachtige toekomst aan.

Wanneer geloof je goed? Nou, bij geloven, bij het geloof gaat het er in eerste instantie dus niet om wat *jij* doet... maar wat God doet. Want wat God heeft gedaan en doet en zal doen..., dat is goed genoeg. Wat God heeft gedaan en zal doen, dat is ongelooflijk goed! Daar moeten wij steeds maar weer aan denken. Over blijven zingen. Steeds maar weer aan tafel over lezen als gezin, of voor jezelf met een dagboekje. Dat moeten wij steeds vieren, elke zondag weer. Dat moeten wij echt in ons opnemen, tijd aan besteden op welke manier dan ook. Want dat geeft vertrouwen. Daardoor ga je verlangen en verwachten. Daardoor gaat je geloof – zonder dat je het merkt misschien – groeien.

Goed geloven, dat is dan ook: steeds meer leren om zo op God te vertrouwen. Je leven aan God overgeven. ... Ik sprak vorige week iemand die belijdenis van het geloof wilde doen, maar dat best wel lastig vond. Hij worstelde steeds met de vraag 'wanneer ben ik er nou aan toe?' En toen kwamen wij erachter dat hij eigenlijk een heel ander beeld had van belijdenis doen dan misschien wel zou moeten. Met belijdenis doen zeg je namelijk niet: *'ik zal U nu volgen, Jezus! Ik zal ervoor gaan! Ik geloof nu echt voor 200 %!*' Nee, met belijdenis doen zeg je eigenlijk: *'Heere God, ik kan het allemaal niet zelf. Ik twijfel nog te veel. Ik zondig nog te veel. Ik snap nog te weinig. Maar ik heb U nodig. Ik wil niet zonder U. Neem mij alstublieft bij de hand. Houd mij vast. En laat mijn leven Uw leven zijn: een leven geborgen bij de hemelse Vader, een leven dat steeds meer gaat lijken op het leven van Uw Zoon, een leven dat vervuld wordt van Uw Geest.'* ... Dan is je geloof goed. *Omdat God zo goed wil zijn voor jou.*

En als je zo gelooft, je leven aan God overgeeft, met alles wat daar nog lastig aan is en waar je tegenaan loopt..., maar als je zo je leven aan God overgeeft, dan gaat er in je binnenste vertrouwen groeien. En hoop. En kracht. En verwachting. Kijk maar naar al die 'geloofshelden'.

Maar ja..., als je dan twijfelt in je geloof? Dan kan het toch niet helemaal goed zijn? Kan je eigenlijk wel goed geloven, als je veel twijfelt...?

Nou, twijfel is niet goed. Jakobus, een collega van de Hebreeënbrieffschrijver zegt in zijn brief: 'als je twijfelt, lijk je op een golf in de zee.' Je gaat op en neer. Je gaat alle kanten op. En je komt steeds weer bij hetzelfde terug. Want die golven, dat blijft maar doorgaan. Twijfel is dus niet goed.

Maar ja, het is wel een werkelijkheid. Je moet niet net doen alsof je niet twijfelt. Alles maar aannemen, 'ja' knikken, gewoon kerkdiensten volgen en catechisaties (omdat je ouders dat zo nodig vinden), net doen alsof er niets aan de hand is en ondertussen haak je af. Als je 18 bent, dan stop je er gewoon mee. Nee! Twijfel kan je vergelijken met een wond. Je moet er niet heel de tijd aan gaan zitten peuren, maar je moet ook niet net doen alsof het er niet is. Een wond is niet goed, maar ja, hij zit er nu eenmaal. Je moet het serieus nemen. Zo ook je twijfel, ook dat moet je serieus nemen.

Gelukkig zie je ook in de Bijbel dat mensen last hebben van twijfel. Zelfs ook bij die geloofshelden, die door de Hebreënbrieffschrijver worden genoemd. Dat waren niet allemaal o zo zekere personen in het geloof. Nee, Abraham die snapte het op een gegeven moment even ook allemaal niet meer. Sara, die heeft zelfs om dingen gelachen, die God had gezegd. Dat is niet fraai. Gideon, een richter die in Hebreëen 11 wordt genoemd, wilde allemaal tekenen van God, bewijzen anders geloofde hij het niet. Je bent dus in goed gezelschap, als je twijfelt. Geloof en twijfel zitten namelijk nu eenmaal heel dicht bij elkaar. Calvijn, een van de grote namen uit de kerkgeschiedenis, zei heel nuchter over geloof en twijfel: 'waar rook is, is vuur'. Waar geloof is, is twijfel. En de duivel houdt ook helemaal niet van al die zekere gelovigen, hij zal alles inzetten om daar aan te gaan sleutelen... Ook ik, terwijl ik elke dag met het geloof mag werken, boekenkasten vol heb staan met allemaal boeken over het geloof, ook ik heb er last van.

Twijfel. Soms is het heel klein, soms is de twijfel opeens weer groot. Een van de jongeren vertelde mij dat er een periode in zijn leven was dat God wel heel erg onzichtbaar was. En dan voel je je echt wel even in de steek gelaten, zo verwoordde die het. Dan ga je soms echt heel sterk twijfelen. Over deze ervaringen is een bekend gedicht gemaakt, 'voetstappen in het zand'. Steeds een paar voetstappen naast je, de voetstappen van God, maar op het moment dat je het zo zwaar hebt, zie je maar één paar voetstappen. Waar is God nu? ... Hij heeft je gedragen. Vandaar die ene paar voetstappen. Maar ik kan je vertellen, dat gedragen voelen, dat voel je zeker niet op het moment dat je je zo eenzaam voelt lopen in het mulle zand van het leven!

Waar rook is, is vuur, zei Calvijn. Twijfel komt misschien wel je leven lang steeds weer terug. Zoals de golven van de zee. Maar wees niet gelijk bang, dat je dan niet goed zou geloven.

Maar... je moet wel wat met die twijfel doen. Dat moet in het dagelijks leven ook. Je kunt je niet achter je twijfel verschuilen, als je op je werkt bent. Of als je een relatie hebt. Of als je in de winkel staat om iets te kopen. Je moet er iets mee doen. Breng je twijfels bij God. Ik hoop dat je dat probeert, door gewoon aan God het te vertellen en te vragen of Hij je erbij helpt. Maar stel ook echt je vragen aan anderen Lees er eens iets over. (Ik heb wel tips.)

Want: *twijfels hoeven niet altijd twijfels te blijven*. Wat bedoel ik?

Nou, soms lijkt het erop dat je wel heel goedgelovig moet zijn om in God te kunnen geloven. Als gelovige schaam je je gewoon soms bij niet-gelovigen aan tafel, alsof je in sprookjes gelooft. (Niet iedereen heeft dat.) Maar ik kan je wel tien redenen noemen waarom het niet-in-God-geloven eigenlijk nog meer geloof van je vraagt dan het wel-in-God-geloven.

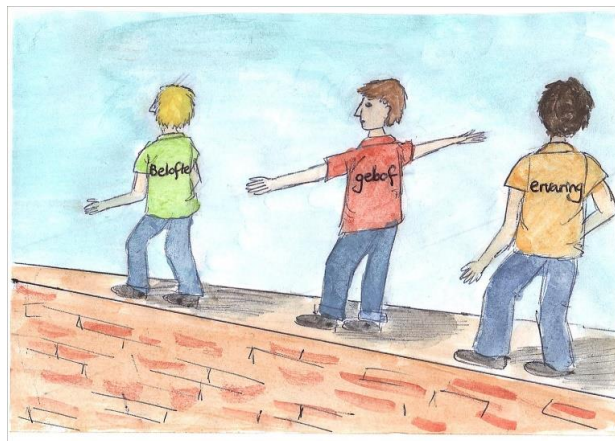
Een voorbeeld: heel veel mensen zeggen God niet nodig te hebben. 'Ik probeer gewoon goed te leven. Goed voor een ander te zijn. Daar heb ik God niet bij nodig.' Maar waar komt dat dan vandaan, dat je weet wat het betekent om goed voor een ander te zijn? Blijkbaar hebben wij een gevoel van wat goed is en wat fout is. En blijkbaar geloven wij dat bepaalde dingen gestraft moeten worden en andere dingen beloont. Maar als er geen God is, als alles uit iets anders is ontstaan zoals je leert in

de biologie, wie bepaalt dan wat goed is en wat verkeerd is? Iets kan toch alleen maar goed of fout zijn, als wij aan iemand verantwoording schuldig zijn? Als wij als mensen alleen maar een klompje cellen zijn, dan is er geen goed of fout. Of zou er dan toch een Schepper boven ons zijn? Iemand die ons een geweten heeft gegeven? En iemand die verantwoording van ons leven vraagt? Zoals de Hebreënbrieffschrijver over God vertelt als iemand die ons belooft (vers 6). Nou, zomaar even een gedachte, waarmee ik wil aangeven dat er zoveel redenen zijn om wel in God te geloven...

Twijfels lijken soms zo trefzeker, maar als je over bepaalde dingen nadenkt, zijn twijfels soms helemaal niet zo logisch. Afgelopen week las ik van iemand die ging twijfelen aan zijn twijfels en juist daardoor tot geloof in God was gekomen. Alsjeblieft.

Het laatste wat ik nog kort wil noemen, maar wat ook heel belangrijk is: geloof, een goed geloof, moet ook in je leven zichtbaar worden. Misschien zien mensen aan je dat je een kind van je vader of moeder bent ('je lijkt sprekend op')..., nou, daar kan je blij mee zijn..., of misschien zou je liever een ander hoofd willen hebben..., maar ik hoop dat mensen van ons zien van *Wie wij mogen zijn: van Jezus*. Dat iets van Hem in ons leven zichtbaar is. In hoe wij met anderen omgaan. In hoe wij over anderen spreken. Dat wij anderen vergeven, zoals wij door God vergeven worden. Dat wij ons niet voor Hem schamen, zoals Hij Zich niet heeft geschaamd toen Hij voor ons gekruisigd werd. Laat zien van Wie je bent! In al die geloofsvoorbeelden die de Hebreënbrieffschrijver noemt, was ondanks alle ingewikkelde dingen en tegenstand zichtbaar dat zij bij God hoorden. Noach stond daar in zijn eentje aan een boot te timmeren, terwijl heel het dorp hem bijzonder weird vond. Abel werd zelfs gedood, omdat Kaïn hem niet uit kon staan en eigenlijk stikjaloers was. Abraham moest wel heel veel geduld hebben in zijn leven... Maar allemaal – zo werd zichtbaar - bleven zij vertrouwen op wat God had gezegd, wat God had gedaan en zou gaan doen. Dat was zichtbaar in hun geloof.

Het geloof moet dus ook zichtbaar in je leven zijn. Maar dat is natuurlijk een lastige: wanneer is het nu goed genoeg? Wanneer is het nu voldoende zichtbaar en wanneer is het nu veel te vaag? Ik laat je een tekening zien, waarvan ik hoop dat het je helpt:

Dit is de geloofsbrug waar je als gelovige op balanceert in je leven. Geloven is soms best wel lastig. Als je niet oppast en je gaat twijfelen, dan kan je zo van het muurtje afvallen. Wat moet je doen? Nou, wat moet je doen om goed te blijven lopen? Vooruit kijken. Niet achteruit kijken, dan ga je vallen. En dat zie je hier op de tekening. Geloven, dat is vooruit kijken: naar Gods beloften kijken. Naar alles wat Hij heeft beloofd en heeft gedaan en zal gaan doen. Ga niet teveel naar jezelf kijken. Naar je ervaringen. Naar je goede daden. Of het wel echt zichtbaar is in je leven

dat je gelooft. Nee, als je zo achterom kijkt, dan ga je vallen. Kijk naar God, naar wat God heeft gedaan. En als je dat doet – als je zoals op het plaatje die eerste persoon volgt – dan zullen die ervaringen ook wel volgen. Dan zal het geloof echt wel in je leven gaan groeien, dan zal je steeds meer vertrouwen krijgen. Hoop. Verwachting. Verlangen. Geluk. Dan ben je (zeg maar) goed gelovig. Je bent er nog lang niet hoor! Nee, maar niemand van ons is dat. Dat vraagt God ook niet van je. Maar ga de goede weg. De weg van Gods beloften.